

Puolesta asiointi sosiaali- ja terveydenhuollossa

Kansallinen Palveluarkkitehtuuri Info 29.9.2015

Jari Suhonen, THL OPER

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Puolesta asioinnin tarve terveydenhuollossa

- Hyppönen, H., Hyry, J., Valta, K., Ahlgren, S. Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköinen asiointi. Kansalaisen kokemukset ja tarpeet. Raportti 33/2014.
 - Toisen puolesta asioita oli hoitanut yhteensä 1691 vastaajaa (42 % vastanneista).
 - Toisen puolesta asioineista 87 % (1477) oli asoinut käymällä paikan päällä tai soittamalla, ja 32 % (544 vastaajaa) tietokoneen välityksellä. Toisen puolesta tehdään eniten ajanvarauksia, hankitaan reseptilääkkeitä, etsitään palveluntarjoajia ja ollaan yhteydessä hoitavaan tahoon. Myös potilas- tai asiakastietoja hankitaan toisen puolesta jonkin verran.
 - Eniten käytettiin tietokonetta toisen puolesta palveluiden etsimiseen, yhteydenottoon palveluntuottajaan sekä ajanvaraukseen. Muissa tarkoituksissa tietokoneen käyttö oli vielä hyvin vähäistä.
- 2013 STM:n esiselvitys puolesta asioinnista sote-sektorilla
 - Merkittävimmät tunnistetut asiakasryhmät:
 1. Vanhemmat jotka asioivat alaikäisen lapsen puolesta sekä katselevat tämän terveystietoja.
 2. Ikääntyneet, joiden lapset tai muut lähiomaiset hoitavat terveysasioita erilaisiin valtuutuksiin perustuen.
- Vuonna 2013 alle 15-vuotiaiden perusterveydenhuollon käyntejä oli 4,5 milj. sekä äitiys- ja lastenneuvolan käyntejä 2,2 milj.
- Oulun omahoito hankkeen raportin mukaan 47% lääkärin ajasta kuluu neuvontaan.
- Vrt. Kelan yhteydenotot kanavittain: 8,2 % tapauksista yhteydenottajana asianhoitaja
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 19 § ja Laki sähköisestä lääkemääräyksestä 17 §
 - ” Kansalaisen käyttöliittymä tulee toteuttaa siten, että potilaan yksityisyyden suoja ei vaarannu. Alaikäisen potilaan tiedot saa luovuttaa käyttöliittymän kautta potilaan lisäksi hänen huoltajalleen tai muulle lailliselle edustajalleen.”

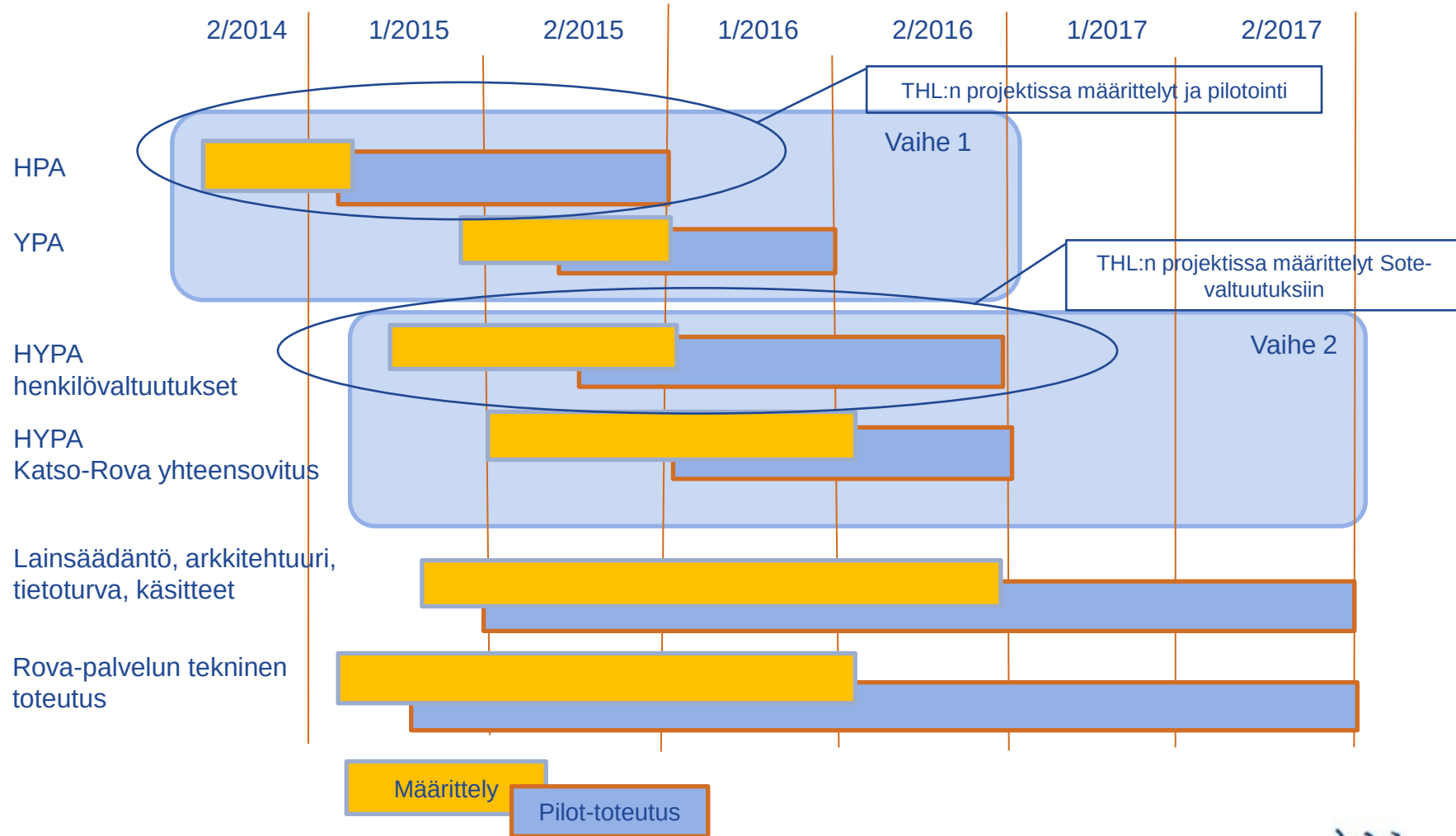
Alaikäisen potilaan itsemääräämisoikeus

- Sosiaali- ja terveydenhuollon potilas- ja asiakastiedot ovat arkaluonteisia henkilötietoja ja niiden luovuttaminen kolmansille tahoille edellyttää potilaan/asiakkaan suostumusta tai laissa määriteltyä luovutusvelvollisuutta tai –oikeutta
 - Potilasta **on hoidettava yhteisymmärryksessä** hänen kanssaan. (Potilaslaki 6 § 1 mom.)
 - Alaikäisen potilaan mielipide hoitotoimenpiteeseen on selvitettävä silloin, kun se on hänen **ikänsä ja kehitystasoonsa nähden mahdollista**. Jos alaikäinen ikänsä ja kehitystasonsa perusteella kykenee päättämään hoidostaan, häntä on hoidettava yhteisymmärryksessä hänen kanssaan. (Potilaslaki 7 §)
 - Jos alaikäinen potilas ikänsä ja kehitystasoonsa nähden kykenee päättämään hoidostaan, **hänellä on oikeus kieltää terveydentilaansa ja hoitoansa koskevien tietojen antaminen huoltajalleen tai muulle lailliselle edustajalleen**. (Potilaslaki 9 § 2 mom.)
- Alaikäisen kypsyysden arvioinnissa kyse yksilöllisestä ja tilannekohtaisesta arviosta (lapsella on asian laatuun nähden riittävä päättämiskyky).
- Nykytilanteessa kypsyudesta ja tiedon luovutuksista kirjattu tieto pirstaleista ja narratiivista. Tieto ei ole vielä terveydenhuollon yhteiskäytössä eikä myöskään valtakunnallisten terveydenhuollon tietojärjestelmäpalvelujen hyödynnettävissä.
 - Sähköiset palvelut tarvitsevat yksityiskohtaisesti määritellyt käsittelysäännöt.

Puolesta asioinnin palvelu -projekti

- THL:n Puolesta asioinnin palvelu -projekti käynnistyi 7/2014
 - tuotetaan määrittelyt rekisteripohjaiselle sekä valtakirjalla tapahtuvalle puolesta asiointille
 - selvitetään juridiset reunaehdot
 - Pilotoidaan keskitetyn puolesta asioinnin palvelun hyödyntämistä Sote-asiointiympäristössä
- Väestörekisterikeskus varmistui keskitetyn palvelun tuottajaksi
 - osana kansallista palveluarkkitehtuuriohjelmaa
- THL:n projektissa pilotoidaan puolesta asioinnin palvelua HyvisSade-hankkeessa.
- Puolesta asioinnin ratkaisu otetaan käyttöön vaiheittain Omakanta – palvelussa.

Rovan osaprojektien aikataulusuunnitelma

Yhteistyöllä vaikuttavuutta ja luottamusta

Tutustu määrittelyyn!

- Puolesta asioinnin määrittely on lausuttavana 30.9.2015 saakka osoitteessa: <https://www.thl.fi/fi/web/tiedonhallinta-sosiaali-ja-terveysalalla/ajankohtaista/lausuttavat-materiaalit>
- Seuraava versio määrittelystä lausuntojen käsittelyn ja pilottien toteutusprojekteista saatujen palautteiden perusteella vuoden vaihteessa.

HyvisSADe –Puolesta asionti

 Kanta-Hämeen keskussairaala
erikoissairaanhoidon ja asiakaspalvelun osaamiskeskus

 **ETELÄ-SAVON
SAIRAANHOITAPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

Carea
Vastuu saa välittämään.

 eksote

 **Etelä-Pohjanmaan
sairaanhoitopiiri**

 SOSTERI
Etelä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

ksshp
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri

PÄIJÄT-HÄMEEN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON KUNTAYHTYMÄ

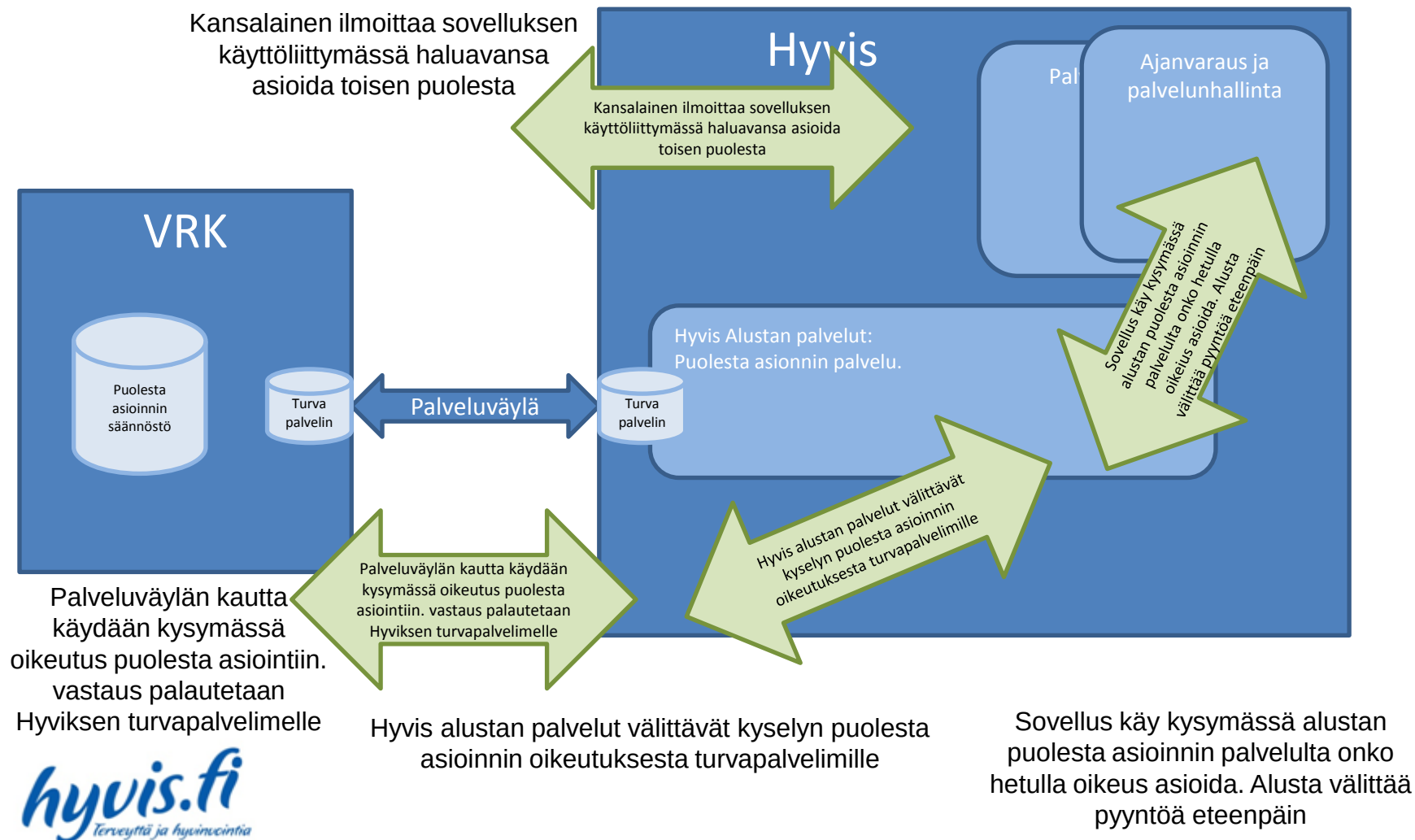
 Medi-IT
Hyvinvoinnin ratkaisut

 **TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS**

 **SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ**

**Sähköisen asiainnin
ja demokratian
vauhdittamisohjelma**

Puolesta asioinnin tekninen toteutus

Eksoten pilotti

Tavoitteena testata vrk:sta puolesta-asioinnin haku ja antaa huoltajalle oikeutus ajan varaukseen.

- Pilotti toteutetaan HyvisSade hankkeessa tuotetussa ajanvarauspalvelussa.
- Testauksen jälkeen toiminta voidaan laajentaa kaikkiin Hyvis piireihin ja toimintoihin, jossa tätä ajanvarausta käytetään

Asioinnin laajennus

- Vuoden 2016 /3 voidaan puolesta-asiointi laajentaa kaikissa Hyvis piireissä koskemaan kaikkea sähköistä asiointia (Hyvis alusta uudistuu ja tekninen mahdollisuus on olemassa).
- Esim. lasten terve kasvu riskitestin jälkeen huoltaja voi jatkaa (riskipisteiden perusteella) tarvittaessa asioin ja tallentaa riskitestin Lapsen terveystietokantaan ja varata ajan neuvolaan.

<https://www.omahoitopolut.fi/web/lasten-terve-kasvu>

Kiitos !

jari.suhonen@thl.fi

Operatiivisen toiminnan ohjaus (OPER)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Puhelin 029 524 7416